

Kpl 1,

Globalisaatio ja verkottuminen

S.8-13

Kaapelit yhdistävät maailmaa

<https://www.youtube.com/watch?v=nV0Wc9Y33so>

Katso video ja mieti vastauksia kysymyksiin:

1. Miten elämämme ja yhteiskuntamme olisivat erilaisia, jos kirjeposti olisi ainoa kommunikaatitapa kaukaisten alueiden välillä?
2. Miten video liittyy globalisaatioon?
3. Valitse videolta mielestäsi tärkeä ja mielenkiintoinen fakta.
4. Oletko huomannut uutisia merikaapeleista tai globaalista tiedonsiirrosta viime aikoina? Missä yhteydessä?

Globalisaatio

- Maapalloistuminen
- Maapallo muodostaa yhden yhtenäisen talousalueen, jossa alueet ovat toisistaan taloudellisesti riippuvaisia
- Tuotannontekijät (raaka-aineet, pääoma, työvoima) ja hyödykkeet (tavarat ja palvelut) liikkuvat paikasta toiseen
- Maailmanlaajuinen verkottuminen
 - tieto, ihmiset ja kulttuurit liikkuvat
 - Kaupankäynti
- Elintason nousu

Globalisaation kääntöpuoli

- Globaali kilpailu
- Keskinäisriippuvuus
- Taloudelliset kriisit
- Pandemiat
- Ilmastonmuutos
- Massaturismi

Megatrendit

- Isot maailmanlaajuiset muutosprosessit
- Vaikuttavat koko maailman kehitykseen ja ihmisten elämään
- Tällä hetkellä:
 - **Teknologia.** Liikkumisen ja maksamisen muodot, tekoäly, pilvipalvelut, verkkokaupat, kyberturvallisuus
 - **Talous.** Kiertotalous, tavaroiden kierrättäminen ja vuokraaminen, kulutustottumusten muutos
 - **Väestö.** Ihmisten liikkuminen, väestön kasvu sekä ikääntyminen, kaupungistuminen
 - **Ilmastonmuutos.** Luontokato, uusiutuvan energian käyttö, sähköautot

Käsitteitä

- antroposeeni
- keskinäisriippuvuus
- megalopoli
- kosmopoliittisuus –
nurkkapatrioottisuus
- heikko tekoäly – vahva tekoäly
- esineiden internet (IoT)
- transhumanismi
- bioniset paranteet / kyborgit
- nootropit
- geeniteknologia
- neuroteknologia
- biohakkerointi
- kiertotalous
- hybridivaikuttaminen
- digitaalinen väkivalta

Käsitteitä

- Tunnetko oheiset käsitteet? Jos käsite on sinulle uusi, ota selvää, mitä se tarkoittaa. → → → →
 - Kuinka käsitteet liittyvät luvun aiheisiin?
 - Valitse käsitteistä:
 - a) Ilmiö, joka on kiinnostava ja toivoa luova
 - b) Ilmiö, joka pelottaa sinua. Perustele valintasi.
 - Etsi uutinen jostakin listan ilmiöstä.
- antroposeeni
 - keskinäisriippuvuus
 - megalopoli
 - kosmopoliittisuus – nurkkapatrioottisuus
 - heikko tekoäly – vahva tekoäly
 - esineiden internet (IoT)
 - transhumanismi
 - bioniset paranteet / kyborgit
 - nootropit
 - geeniteknologia
 - neuroteknologia
 - biohakkerointi
 - kiertotalous
 - hybridivaikuttaminen
 - digitaalinen väkivalta

- antroposeeni = teollisesta vallankumouksesta alkanut aikakausi, jonka aikana ihmisen toiminta on vaikuttanut ratkaisevasti maapalloon
- keskinäisriippuvuus = globalisaatioon kuuluva valtioiden riippuvuus toisistaan niin taloudellisesti, poliittisesti kuin esimerkiksi ympäristönsuojelun näkökulmasta; keskinäisen riippuvuuden vuoksi valtioiden kannattaa tehdä yhteistyötä erilaisten kaikkia koskevien ongelmien ratkaisemiseksi
- megalopoli = suurten metropolien eli miljoonakaupunkien yhteensulautuma
- kosmopoliittisuus – nurkkapatriottisuus = maailmankansalaisuus – oman kulttuurin tai asuinalueen tapoja ja ajatuksia muita parempana pitäminen
- heikko tekoäly – vahva tekoäly = ohjelma, joka tekee jotakin ”älykkäältä” vaikuttavaa a) itsenäisesti, b) luovasti ja/tai c) oppien, mutta ei ole todella älykäs ja tietoinen – itsenäiseen ajatteluun ja päätöksentekoon pystyvä ohjelma, joka on älyllinen ja tietoinen
- esineiden internet (IoT) = laitteet ja koneet, jotka ovat jatkuvasti yhteydessä internetiin; esineet keräävät dataa, lähettävät sitä toisille esineille ja niitä voi mahdollisesti ohjata internetin välityksellä (esim. sovelluksella ohjailtava kodin valaistus ja jääkaappi)
- transhumanismi = aatesuuntaus, joka uskoo ihmisen elämän ja kykyjen parantamiseen teknologian ja tieteen avulla
- bioniset paranteet / kyborgit = esim. aivojen signaaleja sieppaavat raajaproteesit / ihminen, johon on yhdistetty tekniikkaa, esim. aivoimplantti tai bioninen proteesi
- nootroopit = aivojen suorituskykyä parantavat aineet
- geeniteknologia = geenien valitsemiseen, muunteluun ja muokkaamiseen keskittyvä teknologia
- neuroteknologia = aivojen toiminnan ymmärtämiseen, muuttamiseen ja parantamiseen keskittyvä teknologia
- biohakkerointi = terveyden ja suorituskyvyn edistämistä mittaamalla ja seuraamalla kehon dataa (esim. älysormuksella)
- kiertotalous = tuotannon muoto, jossa hyödykkeet ja niiden materiaalit pidetään mahdollisimman pitkään käytössä kierrättämisen ja uusiokäytön avulla
- hybridivaikuttaminen = vaikuttamista, jossa yhdistellään monenlaisia keinoja, kuten kyberhyökkäyksiä ja disinformaation levittämistä; tavoitteena esimerkiksi epävarmuuden lisääminen
- digitaalinen väkivalta = kärsimyksen tai haitan aiheuttaminen esim. tietomurron tai identiteettivarkauden kautta

Tehtäviä

Lue kpl 1, Globalisaatio ja verkottuminen,
s.8-13

Tee tehtävät 3,5,6, s.13